

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-730-0038
Dok.: CHA40098

Besvarelse af spørgsmål nr. 1 af 24. februar 2005 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af færdselsloven (Sanktionsfastsættelse i sager om spirituskørsel m.v.) (L 7).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 17. december 2004 fra Merete Boström, jf. L 7 – bilag 2.”

Svar:

1. I henvendelsen af 17. december 2004 rejser Merete Boström kritik af de forslåede skærper af straffene i sager om spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden, jf. forslag til lov om ændring af færdselsloven (Sanktionsfastsættelse i sager om spirituskørsel m.v.) (L 7).

Merete Boström anfører, at man i stedet for at skærpe straffene for spirituskørsel bør forbedre vilkårene for alkoholistbehandlingen, herunder bl.a. ved at kræve, at alle, der får en dom for spirituskørsel, bør have kontakt til det etablerede alkoholbehandlingssystem.

Justitsministeriet skal hertil bemærke følgende:

Det følger af straffelovens § 57, stk. 1, nr. 5, at retten som vilkår for en betinget dom kan bestemme, at den dømte underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholiskbehandling af mindst ét års varighed. Denne mulighed blev indsat ved lov nr. 230 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven (Udvidet brug af samfundstjeneste og betingede domme med vilkår om alkoholistbehandling for spirituskørsel), der tillige skabte grundlag for, at vilkår om samfundstjeneste kan træde i stedet for kortere ubetingede frihedsstraffe for navnlige spiritus- og promillekørsel samt kørsel i frakendelsestiden. Ordningen med betingede domme med vilkår om en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling afløste en benådningsordning, hvorefter spritbilister, der var idømt en kortere ubetinget frihedsstraf, blev benådet efter at have gennemført en sådan alkoholistbehandling.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen i § 57, stk. 1, nr. 5, at bestemmelsen er tænkt anvendt over for spritbilister med et dokumenteret behandlingskrævende alkoholmisbrug.

Waage-udvalget har i betænkning nr. 1448/2004 i forbindelse med overvejelserne vedrørende sanktionssystemet for spirituskørsel mv. forudsat, at det fortsat skal være en forudsætning for anvendelse af betingede domme med vilkår om alkoholistbehandling, at den pågældende har et reelt behov herfor, jf. betænkningen s. 58.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil det ikke være hensigtsmæssigt at fastsætte, at alle, der dømmes for spirituskørsel, skal have behandling, uanset om den pågældende har et dokumenteret behandlingskrævende alkoholmisbrug eller ej. Valget mellem de enkelte sanktionsformer bør fortsat afhænge af en individuel vurdering af den pågældendes personlige forhold.

For så vidt angår indholdet af behandlingen ved en betinget dom med vilkår om struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling fremgår det af forarbejderne til bestemmelsen, at begrebet ”kontrolleret behandling” indebærer, at behandlingen skal være kontrollerbar, og at kriminalforsorgens afdeling skal vurdere, om et behandlingsindhold opfylder dette krav. Ligeledes fremgår det, at det er hensigten, at Justitsministeriet vil fastsætte nærmere retningslinier for en sådan struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling svarende til de hidtil gældende retningslinier for den administrative benådningsordning.

Sådanne retningslinier er fastsat i tilsynsbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 392 af 17. maj 2001, i tilsynscirkulæret, jf. cirkulære nr. 99 af 16. maj 2001, og i vejledning nr. 100 af 16. maj 2001 om kriminalforsorgens tilsyn med prøveløsladte, betinget dømte mv.

Det fremgår bl.a. heraf, at den lokale afdeling af kriminalforsorgen afholder en indledende/visiterende samtale med den dømte og herefter tager kontakt til ambulatorium/behandlingsinstitution for aftaler om behandlingsforløb og kontrol. Herudover træffer den lokale afdeling bestemmelse om tilsyn.

Alkoholistbehandlingen kan varetages af offentlige eller offentlig støttede ambulante institutioner, som f.eks. amtslige rådgivningscentre, alkoholklinikker eller (lænke-)ambulatorier. Behandling, der består i deltagelse i Anonyme Alkoholikers grupper kan også accepteres, hvis den pågældende gruppe har tilsluttet sig samarbejdsaftalen mellem Anonyme Alkoholikere og kriminalforsorgen. Kriminalforsorgens afdelinger vurderer, om de lokale behandlingstilbud er tilstrækkelig seriøse og kontrollerbare. Som udgangspunkt accepteres de offentligt anerkendte behandlingssteders valg af behandlingsmetode og -indhold.

Af hensyn til kriminalforsorgens krav om kontrol forudsættes det, at der i hvert fald i behandlingens indledende fase som minimum er tale om ugentlig kontakt mellem patient og behandlingssted. Behandlingssteder, der vil indgå aftaler om underretning af kriminalforsorgen ved ethvert brud på behandlingsaftalen, foretrækkes. Omvendt kan behandlingssteder, som hverken vil acceptere anmeldelses- eller oplysningspligt, ikke anvendes.

Behandling, som udelukkende består i indtagelse af antabus, f.eks. hos egen læge, kan kun accepteres, hvis kriminalforsorgens afdeling selv mener at kunne påtage sig at dække yderligere behandlingsbehov hos den pågældende eller kan anvise andre lokaler myndigheder.

Som det fremgår, accepteres de offentlig anerkendte behandlingssteders valg af behandlingsmetode og indhold som udgangspunkt. Det er således det professionelle behandlesystem, der fastsætter et behandlingsprogram, som er egnet til den pågældende. Justitsministeriet finder ikke, at der er anledning til at ændre vilkårene for en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling.

2. Merete Boström anfører endvidere, at der bør ske en ændring af lovgivningen, således at en person, der bliver dømt for spirituskørsel, kan vælge en betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling frem for en ubetinget frihedsstraf.

Justitsministeriet skal hertil bemærke følgende:

Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.2. og bilag 3 og 4, gennemføres der med lovforslaget en forenkling af de gældende regler vedrørende strafudmålingen i sager om spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden. Efter forslaget vil der som udgangspunkt højst kunne idømmes én betinget frihedsstraf, herunder med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, inden for den periode, hvor dommen har gentagelsesvirkning. Der vil dog efter en betinget dom for spirituskørsel kunne idømmes en betinget dom for kørsel i frakendelsestiden eller omvendt. Lovforslaget er også på dette punkt i overensstemmelse med anbefalingerne fra Waage-udvalget.

Justitsministeriet finder, at den foreslåede struktur i reglerne om strafudmålingen i sager om spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden, hvorefter der ved spirituskørsel i intervallet 0,50-2,00 promille og kørsel i frakendelsestiden først i tredjegangstilfælde idømmes en ubetinget fængselsstraf, i et passende omfang tilgodeser hensynet til de personer, som har et behandlingskrævende alkoholproblem.

3. Herudover anfører Merete Boström, at det ikke bør være muligt at modtage en betinget dom med samfundstjeneste, når en person har alkoholproblemer.

Justitsministeriet skal hertil bemærke følgende:

Som det fremgår ovenfor, blev der ved lov nr. 230 af 4. april 2000 skabt mulighed for at idømme en betinget dom med vilkår om struktureret, kontrolleret alkoholiskbehandling eller samfundstjeneste i sager om spiritus- og promillekørsel og kørsel i frakendelsestiden.

Anvendelsesområdet for vilkåret om alkoholistbehandling er relativt præcist beskrevet i forarbejderne til bestemmelsen. Det er bl.a. i forarbejderne forudsat, at det ved en personundersøgelse er indikeret, at den pågældende har et behandlingsbehov. Rigsadvokaten har på den baggrund – i overensstemmelse med lovens forarbejder – pålagt anklagemyndigheden at indhente personundersøgelser i alle sager om spiritus- og promillekørsel, der efter praksis straffes med frihedsstraf af 10-60 dages varighed, jf. Rigsadvokatens Meddelelse nr. 3/2000.

Det er endvidere i forarbejderne anført, at valget mellem en betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling, en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller en ubetinget dom fortsat skal være baseret på en individuel vurdering af den pågældendes personlige forhold.

Ønsker en person, som har et behov for alkoholistbehandling, ikke at medvirke hertil, vil der i stedet kunne anvendes en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, hvis den pågældende er egnet og villig hertil. Det forudsættes dog, at fængselsstraffen ikke bliver gjort betinget, hvis den pågældende ikke ønsker at medvirke ved de undersøgelser, der er påkrævet, for at det kan afgøres, om den pågældende har behov for alkoholistbehandling eller er egnet til at udføre samfundstjeneste.

Justitsministeriet finder det ikke formålstjenstligt at tvinge en person til at gennemføre en behandling, som den pågældende ikke ønsker, og som den pågældende derfor ikke er motiveret for at gennemføre. På den anden side finder Justitsministeriet, at en person, som opfylder betingelserne for en betinget dom med samfundstjeneste, dvs. at den pågældende er egnet og villig hertil, fortsat bør have muligheden for en betinget dom.

4. Merete Boström påpeger endelig, at konfiskation af køretøjet ikke hjælper på alkoholproblemet, men at det rammer de dårligst stillede.

I lovforslaget foreslås det, at anvendelsesområdet for færdselslovens konfiskationsbestemmelse udvides i forhold til den gældende bestemmelse i § 133, stk. 1 (lovforslagets § 1, nr. 22). Med den foreslåede ændring tilsigtes en udvidet brug af konfiskation i forbindelse med grove færdselslovsovertrædelser, hvad enten der er tale om spirituskørsel, kørsel i frakendelsestiden, særlig hensynsløs kørsel eller andre grove overtrædelser.

Endvidere foreslås en ny bestemmelse om obligatorisk konfiskation (§ 133, stk. 2) i tilfælde, hvor ejeren af køretøjet inden for en periode på 3 år har gjort sig skyldig i tre spirituskørsler med en promille over 1,20.

Justitsministeriet er af den opfattelse, at en øget anvendelse af muligheden for konfiskation dels vil mindske risikoen for, at den pågældende begår grove yderligere eller gentagne færdselslovs-overtrædelser, dels vil styrke den præventive effekt af reglen.